

HAAGAN YMPYRÄN ALUE

Länsi-Haaga, Helsinki

Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT.....	3
<i>Metsä- ja puustoinen verkosto ja kehitettävä liito-oravayhteys</i>	3

VAIHEISTUS4

RAKENTAMISEN VAIHEISTAMINEN	5
<i>Periaate</i>	5
NYKYTILA (2022)	6
1. VAIHE: KATUJEN RAKENTAMINEN ALKAA (2028–)	7
2. VAIHE: KATUPUIDEN ISTUTUS	8
3. VAIHE: ILMAJOHDON PURKU (2029–)	9
4. VAIHE: KORTTELIIEN RAKENTAMINEN	10

SUUNNITELMA11

HAAGAN LIIKENNEYMPYRÄN ALUE	12
<i>1:1000</i>	12
VIHDINTIEN YLITYS	13
<i>Periaateleikkaus A-A</i>	13
PITÄJÄNMÄENTIEN YLITYS	14
<i>Periaateleikkaus B-B</i>	14

LÄNSI-HAAGAN AUKIO15

INSPIRAATIO	16
<i>Kalliot ja metsäluonto</i>	16
MUOTOKIELI	17
KONSEPTI	18
<i>Pesä</i>	18
TILA JA LIIKE	19
<i>Periaatekaaviot</i>	19
AKSONOMETRINEN LUONNOS.....	20
POHJAOTE	21
<i>1:500</i>	21
PERIAATELEIKKAUS.....	22
<i>1:400</i>	22

Suunnittelutyön lähtökohdat ja työohjelma

Haagan ympyrän alue muodostaa tärkeän avainkohdan Vihdinti- en kaupunkibulevardin asemakaavoitustyön ja liikennejärjestelyn kannalta. Samanaikaisesti alue muodostaa myös oleellisen käytävä- yhteyden liito-oravien ydinalueiden välillä, mikä suuresti vaikuttaa alueen maankäytön periaatteisiin ja rakentamisen vaiheistamiseen.

Haagan ympyrä on vilkkaasti liikennöity ympäristö, jonka lähistöllä on puustoisia alueita. Koko alueen ilme tulee kaavan myötä muuttu- maan merkittävästi kaupunkimaisemmaksi. Haagan alueen säilyvän selännemaiseman metsäiset, kallioiset ominaispiirteet ja luonto- arvot toimivat ulkotilojen maisema-arkkitehtuurin lähtökohtana.

Tämän työn tavoitteena on vaalia toisaalta alueen säilyviä maise- mallisia elementtejä sekä ominaispiirteitä, ja toisaalta muodostaa uuden kaupunkialueen ulkotiloille tunnistettava ilme sekä iden- titeetti. Työssä on tutkittu alueen julkisten tilojen maisemallisia piirteitä ja kehitetty niitä edelleen jatkosuunnittelun tueksi, jotta voidaan varmistaa yleisten alueiden hyvä käytettävyys sekä vehreä ja viihtyisä kaupunki- ja maisemakuva.

Aikataulu

Haagan liikenneympyrän alueen julkisten tilojen yleissuunnitelmaa on tarkasteltu konsulttityönä syksyllä 2022 sekä talvi-kevät 2023, osana suurempaa Länsi-Haagan julkisten ulkotilojen yleissuunnitel- man työtä. Suunnittelutyötä on tehty samanaikaisesti ja dialogissa asemakaavoitustyön kanssa.

Työryhmä

Haagan ympyrän julkisten tilojen yleissuunnitelman on laatinut maisema-arkkitehtitoimisto MASU Planning Oy. Projektipäällikkönä on toiminut maisema-arkkitehti Malin Blomqvist sekä avustavana projektipäällikkönä maisema-arkkitehti Elina Kataja. Suunnittelijoi- na projektissa ovat toimineet maisema-arkkitehti Laura Kakkola ja arkkitehti/kaupunkisuunnittelija Aliaksei Zanuski. Avustavina suun- nittelijoina ovat toimineet maisema-arkkitehti Terhikki Vaarala ja maisema-arkkitehtiyo Anne Kantola. Lisäksi työryhmän asinatunti- jana on toiminut biologi Rauno Yrjölä.

Työtä ovat ohjanneet Helsingin kaupungilta Harald Arlander, Tony Isaksson, Ulla Jaakonaho, Suvi Tyynilä, Jarkko Nyman, Ville Anders- son, Markus Ahtiainen ja Eeva Väistö.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

METSÄ- JA PUUSTOINEN VERKOSTO JA KEHITETTÄVÄ LIITO-ORAVAYHTEYS

Vaiheistus

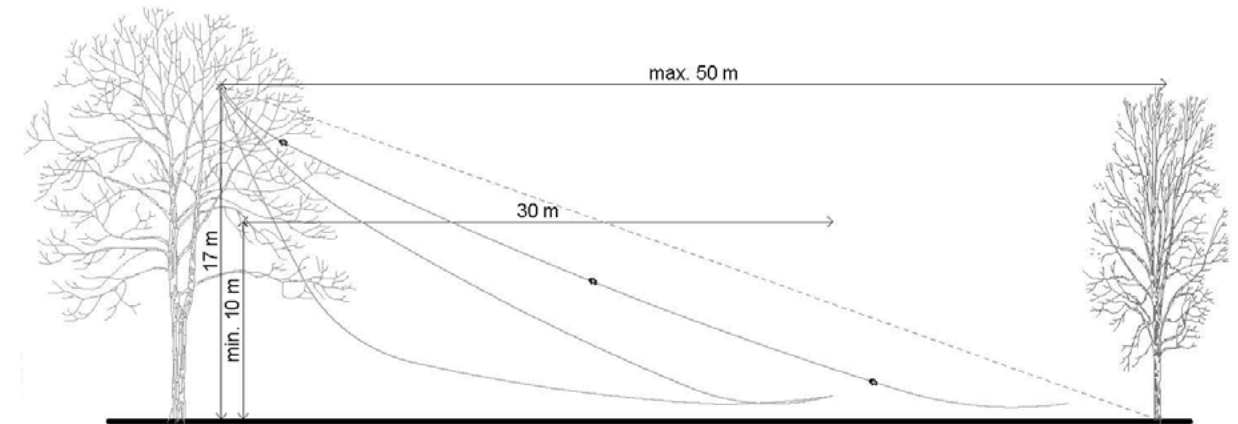

Nykytila (2022)

Liito-oravayhteys Riistavuorenpuistosta Piimäenpuiston kautta Talin liikuntapuistoon pyritään turvaamaan Haagan liikenneympyrän alueen rakentamisen yhteydessä.

Yhteyden kannalta haastavimmat kohdat ovat jo nykyisellään Vihdintien ja Pitäjänmäentien ylitykset (puuttomat alueet yli 50 metriä). Lisäksi Vihdintien varressa Haagan liikenneympyrän poikki kulkevan ilmajohdon edellyttämä puuton vyöhyke rajoittaa puustoisien yhteyden kehittämistä siihen asti kunnes johto on mahdollista siirtää maan alle.

Vaiheistamalla alueen rakentamista ja istuttamalla ensisijaisesti yhteyden kannalta keskeisimpiä katupuita voidaan tukea liito-oravayhteyden toteutumista alueen rakentamisen aikana ja tulevaisuudessa.

Periaate liito-oravan liitoprofiileista
(Sitowise 2020. Liito-oravien tyyppiratkaisut)

1. Vaihe: Katujen rakentaminen (2028–)

Haagan liikenneympyrän muutokseen liittyvien katujen rakentaminen alkaa arviolta vuonna 2028, mikä edellyttää puiden kaatamista esimerkiksi Piimäenpuistosta. Samaan aikaan säilyviä, liito-oravan yhteyden kannalta keskeisiä puustoisia alueita hoidetaan ja täydennysistutetaan tarvittaessa.

Vihdintien varrella Riistavuorenpuistossa puustoa säilytetään ja täydennysistutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Alueella tulee huomioida nykyinen ilmajohto ja sen edellyttämä puuton suojavyöhyke. Vyöhykkeelle voidaan mahdollisesti istuttaa pienehköjä puun taimia ennakoimaan johdon siirtoa maan alle. Jatkoselvitetäväksi jää taimien kokorajoitukset.

2. Vaihe: Keskeisten katupuiden istuttaminen

Katujen rakennustyöt vaiheistetaan niin, että katupuita päästään istuttamaan ensimmäiseksi liito-oravan yhteyden kannalta keskeisille paikoille Vihdintien ja Pitäjänmäentien varteen.

Ilmajohdon suojavyöhykkeelle sijoitettavia katupuita (kuvassa sinisellä) istutetaan harkiten ennakoimaan johdon siirtoa maan alle.

Vasta istutetut, alle 10 metriä korkeat katupuut, eivät yksin riitä liito-oravan sujuvaan liikkumiseen katualueiden yli. Sijoittamalla väliaikaisia hyppypuita keskeisille paikoille kadun varteen voidaan tukea liito-oravan liikkumista alueiden välillä.

3. Vaihe: Ilmajohdon siirtäminen maan alle (2029–)

Vihdintien varressa kulkevan ilmajohdon siirtäminen maan alle mahdollistaa liito-oravan yhteyden muodostumista tukevien puiden istuttamisen ja kasvamisen Riistavuorenpuiston reunalla ja Vihdintien varressa.

Vastaistutetut puut ovat pieniä, alle 10 metriä korkeita. Ennen niiden kasvamista liito-oravan liikkumisen edellyttämään korkeuteen, säilytetyt, olevat puut ja hyppytolpat (kuvassa punaisella) tukevat liito-oravayhteyden syntymistä ja toimivuutta.

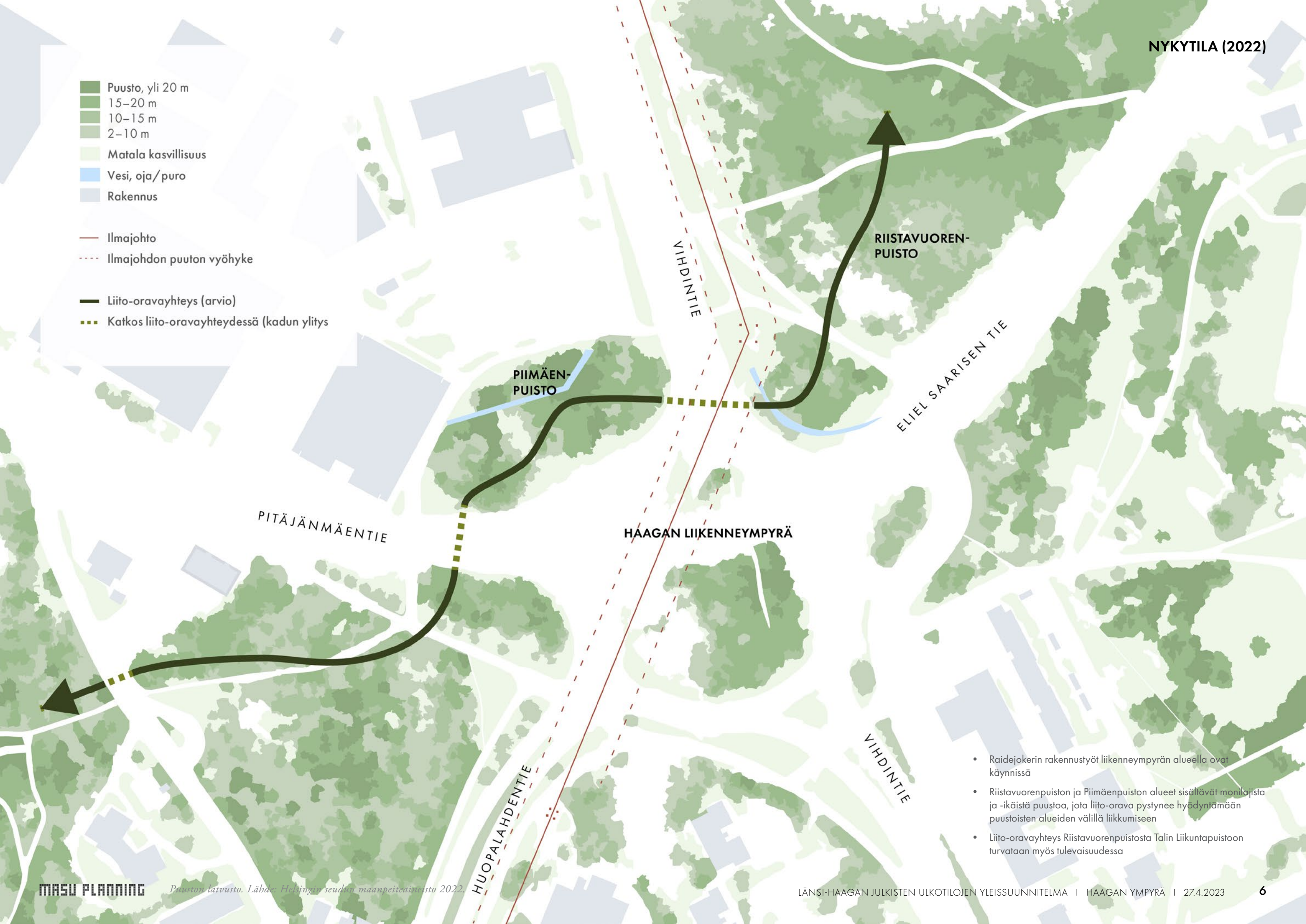

4. Vaihe: Korttelien rakentaminen

Kortteleiden rakentamisen jälkeen, säilytettyjen puustoisien alueiden, uusien katupuiden ja hyppytolppien avulla säilytetään ja tuetaan liito-oravan liikkumista Riistavuorenpuiston ja Talin liikuntapuiston välillä myös tulevaisuudessa.

Istutettujen puiden kasvaessa liito-oravan liikkumisen kannalta riittävän korkuiseksi, voidaan hyppytolpista vaihteittain luopua.

- Puusto, yli 20 m
- 15–20 m
- 10–15 m
- 2–10 m
- Matala kasvillisuus
- Vesi, oja/puro
- Rakennus
- Ilmajohto
- Ilmajohdon puuton vyöhyke
- Liito-oravayhteys (arvio)
- Katkos liito-oravayhteydessä (kadun ylitys)

- Raidejokerin rakennustyöt liikenneympyrän alueella ovat käynnissä
- Riistavuorenpuiston ja Piimäenpuiston alueet sisältävät monilajista ja -ikäistä puustoa, jota liito-orava pystyy hyödyntämään puustoisten alueiden välillä liikkumiseen
- Liito-oravayhteys Riistavuorenpuistosta Talin Liikuntapuistoon turvataan myös tulevaisuudessa

1. VAIHE: KATUJEN RAKENTAMINEN ALKAA (2028–)

- Puusto, yli 20 m
- 15–20 m
- 10–15 m
- 2–10 m
- Matala kasvillisuus
- Vesi, oja/puro
- Rakennus

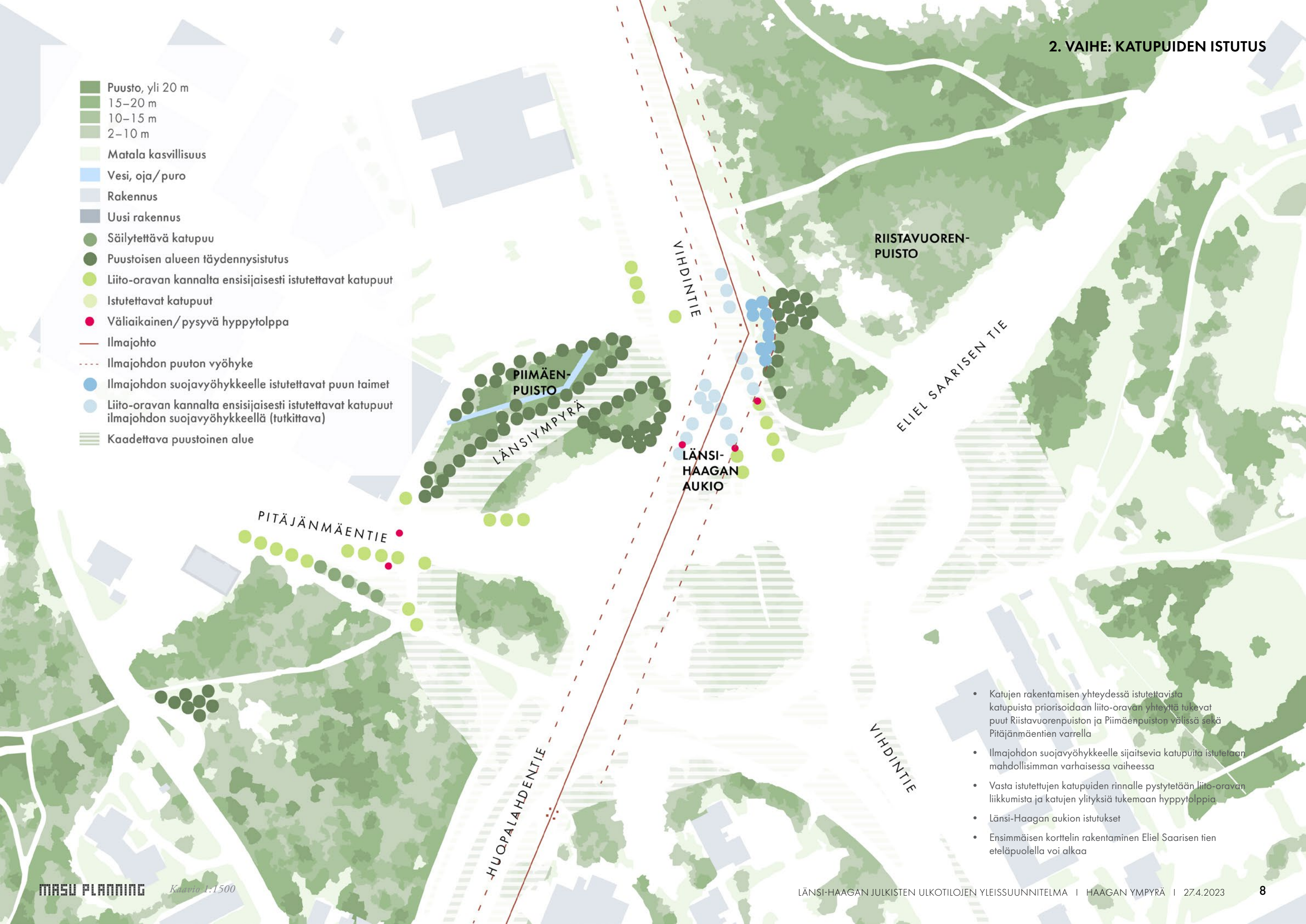
- Säilytettävä katupuu
- Puustoisien alueiden täydennysistutus
- Ilmajohdot
- Ilmajohdon puuton vyöhyke
- Ilmajohdon suojavyöhykkeelle istutettavat puun taimet
- Kaadettava puustoinen alue

- Katujen rakentaminen käynnistyy, minkä yhteydessä olevaa puustoa kaadetaan mahdollisimman vähän
- Puustoisena säilyvien Piimäenpuiston ja Riistavuorenpuiston reunoille istutetaan uutta puustoa mahdollisimman pian katujen perustusten jälkeen
- Alueiden puustoisuutta tuetaan tarvittaessa täydennysistutuksilla
- Ilmajohdon suojavyöhykkeelle istutetaan mahdollisuuksien mukaan pieniä puuntaimia ennakoiden johdon siirtoa maan alle lähi vuosina
- Pitäjänmäentien varressa kasvavasta nuoresta tammirivistä säilytetään mahdollisimman monta puuta

2. VAIHE: KATUPUIDEN ISTUTUS

- Puusto, yli 20 m
- 15–20 m
- 10–15 m
- 2–10 m
- Matala kasvillisuus
- Vesi, oja/puro
- Rakennus
- Uusi rakennus
- Säilytettävä katupuu
- Puustoisien alueiden täydennysistutus
- Liito-oravan kannalta ensisijaisesti istutettavat katupuut
- Istutettavat katupuut
- Väliaikainen/pysyvä hyppytolppa
- Ilmajohto
- Ilmajohdon puuton vyöhyke
- Ilmajohdon suojavyöhykkeelle istutettavat puun taimet
- Liito-oravan kannalta ensisijaisesti istutettavat katupuut ilmajohdon suojavyöhykkeellä (tutkittava)
- Kaadettava puustoinen alue

- Katujen rakentamisen yhteydessä istutettavista katupuista priorisoidaan liito-oravan yhteyttä tukevat puut Riistavuorenpuiston ja Piimäenpuiston välissä sekä Pitäjänmäentien varrella
- Ilmajohdon suojavyöhykkeelle sijaitsevia katupuuta istutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
- Vasta istutettujen katupuiden rinnalle pystytetään liito-oravan liikumista ja katujen ylityksiä tukemaan hyppytolppia
- Länsi-Haagan aukion istutukset
- Ensimmäisen korttelin rakentaminen Eliel Saarisen tien eteläpuolella voi alkaa

- Puusto, yli 20 m
- 15–20 m
- 10–15 m
- 2–10 m
- Matala kasvillisuus
- Vesi, oja/puro
- Rakennus
- Uusi rakennus
- Säilytettävä katupuu
- Puustoisien alueiden täydennysistutus
- Liito-oravan kannalta ensisijaisesti istutettavat katupuut
- Istutettavat katupuut
- Väliaikainen/pysyvä hyppytolppa
- Puuton alue (maalainen 110 kV johto)

- Ilmajohdon siirtäminen maan alle mahdollistaa liito-oravan yhteyttä tukevien katupuiden istuttamisen/kasvamisen entisen suojavyöhykkeen alueella
- Esimmäinen kortteli rakentuu Eliel Saarisen kadun ja Vihdintien risteyskseen (2028–2030)

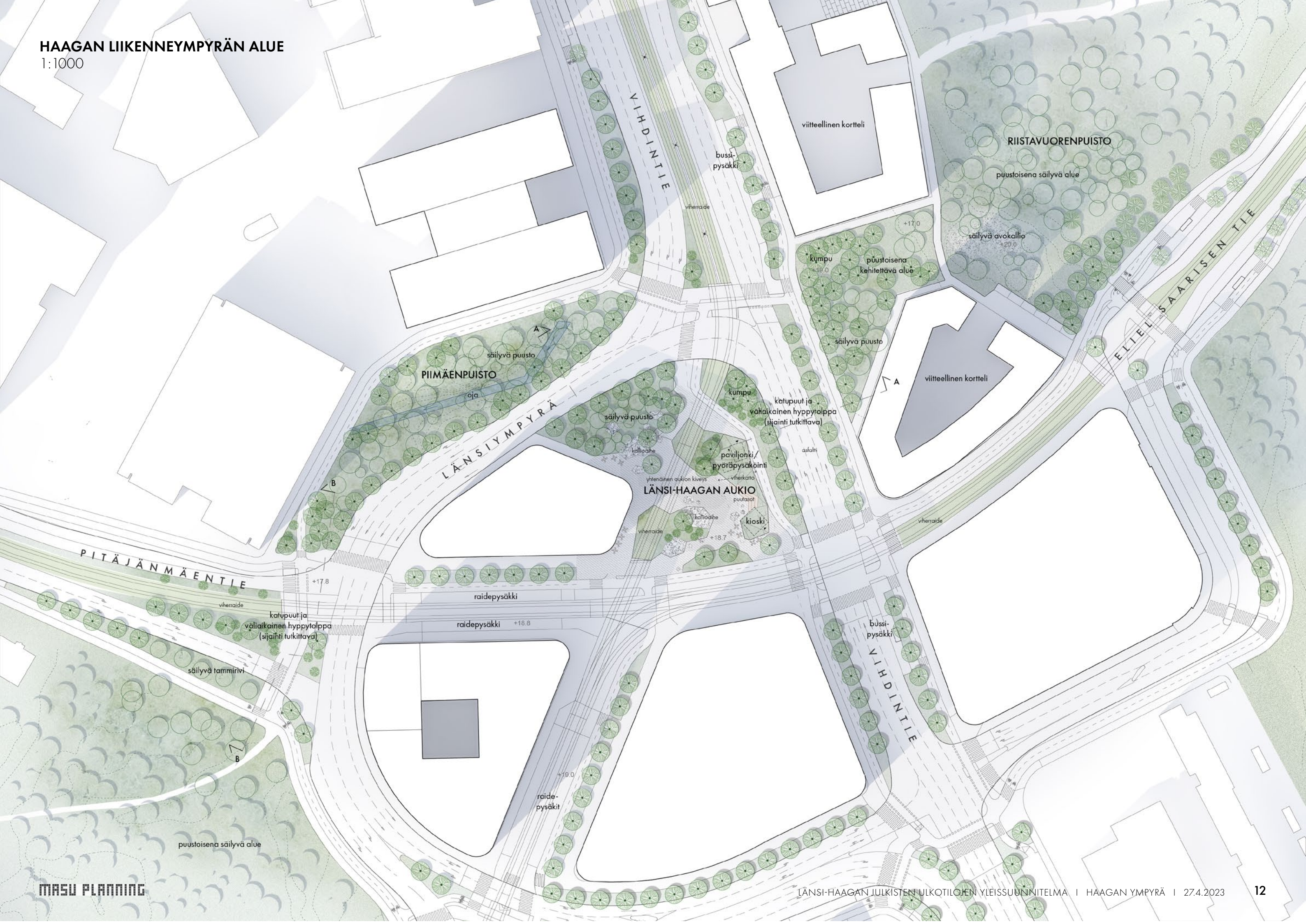
4. VAIHE: KORTTELIEN RAKENTAMINEN

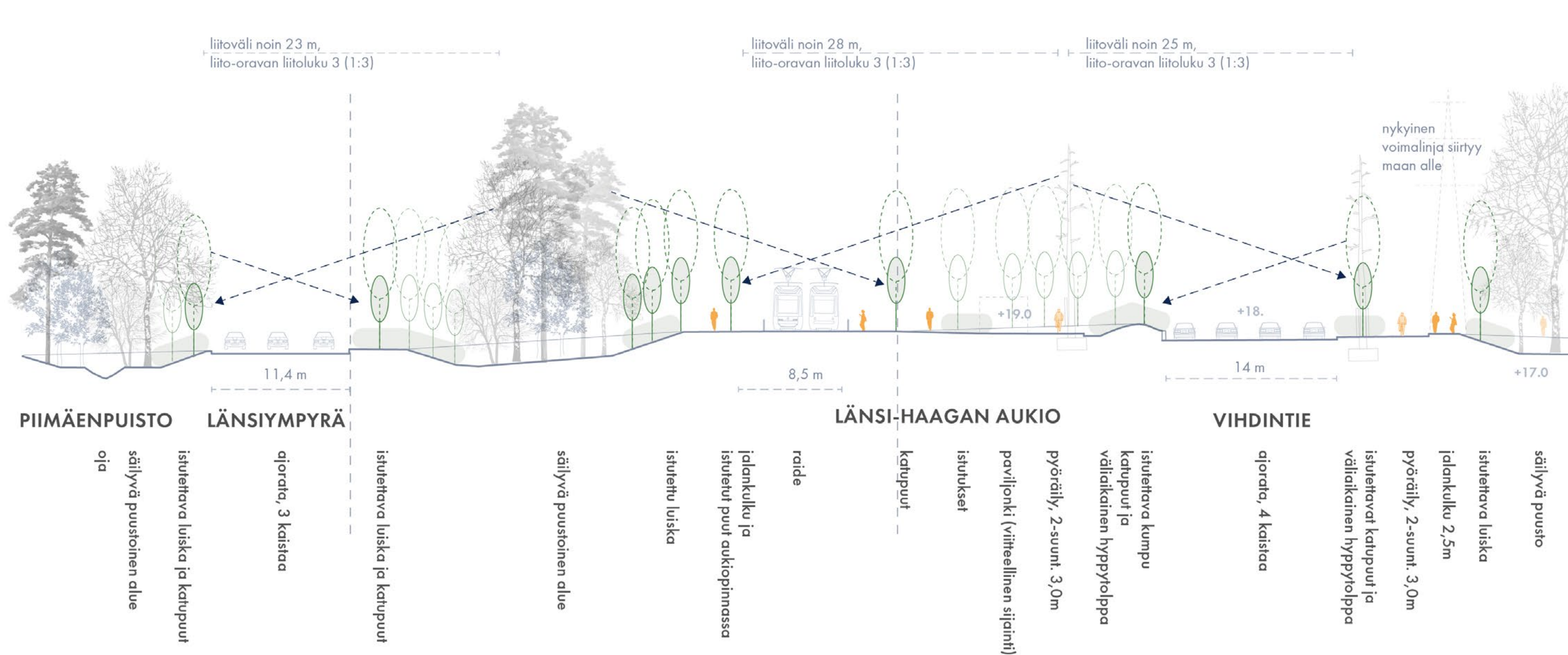
- Puusto, yli 20 m
- 15–20 m
- 10–15 m
- 2–10 m
- Matala kasvillisuus
- Vesi, oja/puro
- Rakennus
- Uusi rakennus
- Säilytettävä katupuu
- Puustoisien alueen täydennysistutus
- Liito-oravan kannalta ensisijaisesti istutettavat katupuut
- Istutettavat katupuut
- Väliaikainen/pysyvä hyppytolppa

- Haagan liikenneympyrän viimeiset korttelit rakentuvat
- Katupuiden kasvaminen liito-ravan kannalta riittävään mittaan kestää lajista ja kasvuolosuhteista riippuen keskimäärin 10–20 vuotta
- Siihen asti hyppytolpat tukevat liito-oravan liikkumista puustoisten alueiden välillä

Suunnitelma

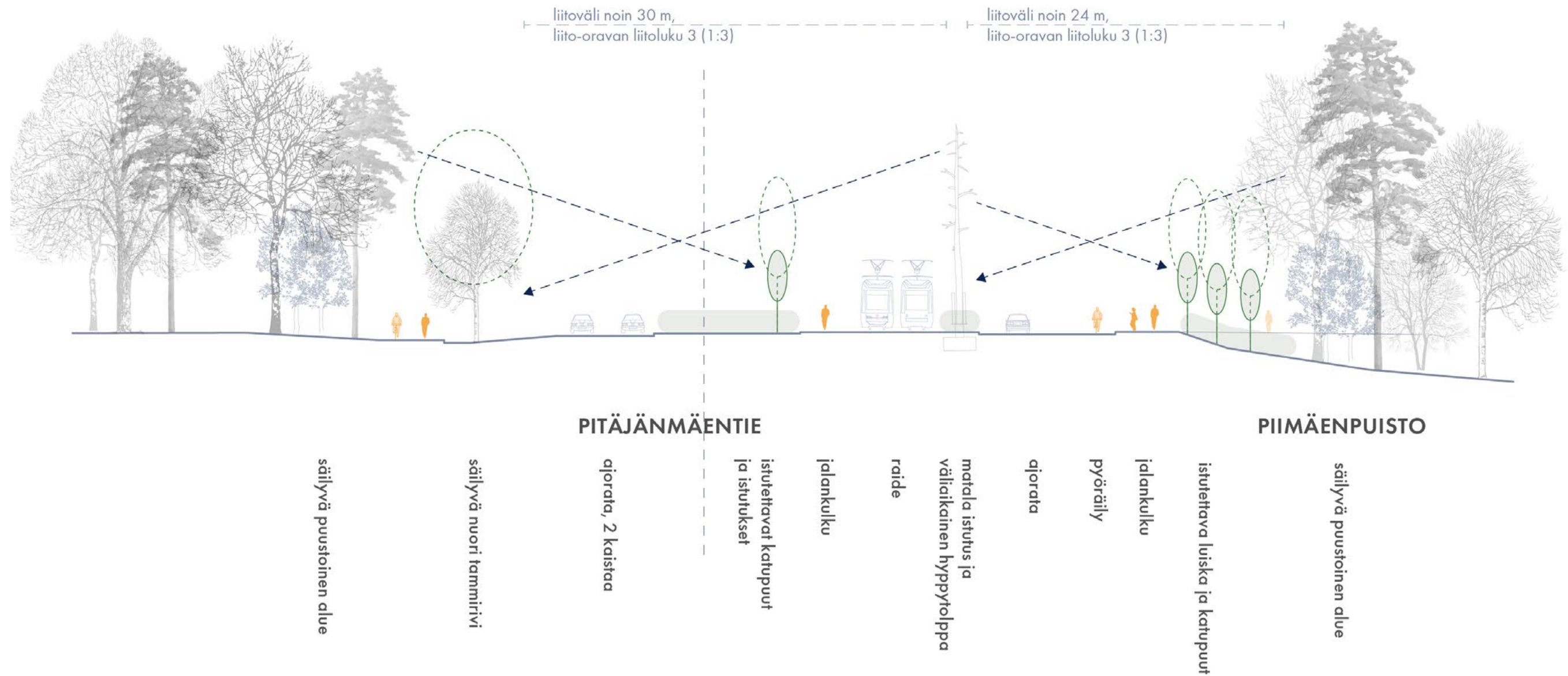
Puuton etäisyys Piimäenpuiston ja Riistavuorenpuiston välillä on nykyisellään lyhyimmillään yli 40 metriä. Haagan liikenneympyrän kehittäminen mahdollistaa lyhyemmät liitovälit ja parantaa liito-oravayhteyden muodostumista laajojen puustoisten alueiden välillä.

Olevien puustoisten alueiden säilyttäminen Piimäenpuiston ja Riistavuorenpuiston alueilla tarjoavat liito-oravan liikkumista tukevaan korkeuteen kasvaneita varttuneita puita. Olevan puuston lisäksi istutetaan mahdollisimman paljon uusia katupuita. Vihdintien varressa kulkeva voimalinja ja sen edellyttämä puuton suojavyöhyke rajoittaa katupuiden istuttamista ennen sen siirtämistä maan alle.

Liito-oravan liikkumisen kannalta keskeisissä paikoissa sijaitsevien katupuiden istutus olisi tehtävä mahdollisimman varhaisessa vai-

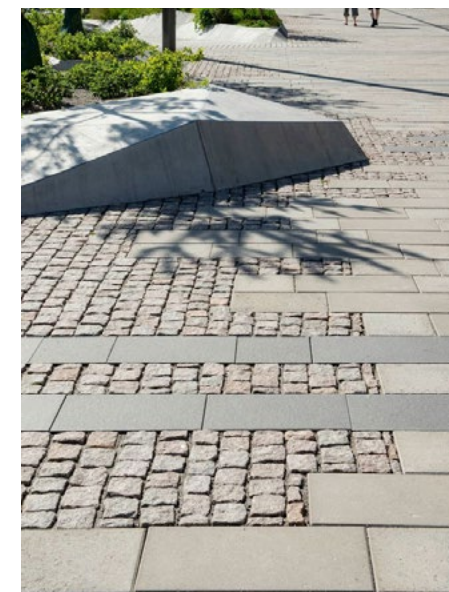
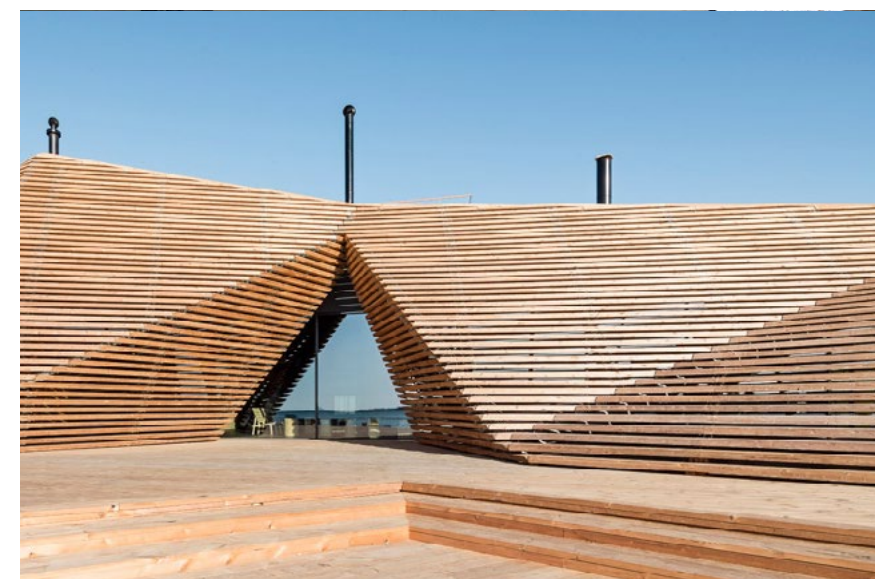
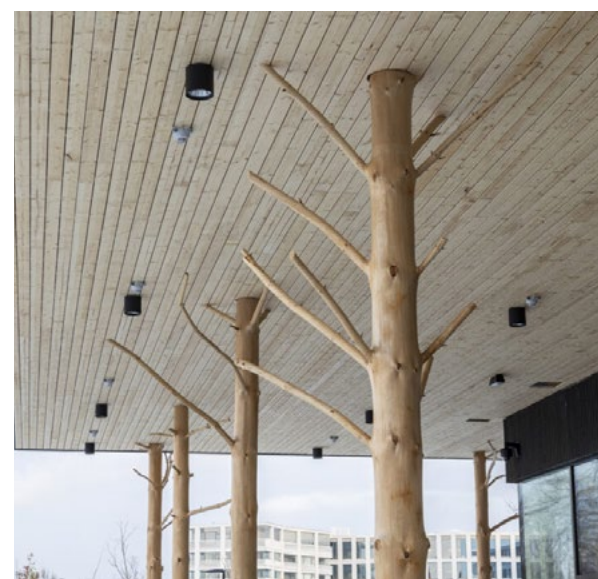
heessa, jotta ne ehtivät kasvaa liito-oravan kannalta riittävään korkeuteen. Vasta istutetut katupuut ovat matalia, alle kymmenen metriä korkeita. Ennen puiden kasvua täyteen mittaansa, liito-oravan liikkumista voidaan tukea pysyviksi tai väliaikaisiksi tarkoitetuilla hyppytolpilla. Katupuiden alle istutettava pensaskasvillisuus tarjoaa pitkien liitovälien varrella suojaa ja matalia laskeutumispaikkoja.

Kymmenessä vuodessa ja hyvissä olosuhteissa katupuut saavuttavat noin 10 metrin korkeuden, mikä parantaa liito-oravan liikkumismahdollisuuksia Vihdintien yli. Mikäli Vihdintien ylittävän liito-oravan yhteyden edellytykset näyttäisivät toteutuvan, voidaan hyppytolpista haluttaessa vähitellen luopua.

Pitäjänmäen ylittäminen tarkoittaa nykyisellään liito-oravalle yli 35 metrin liitoa. Haagan liikenneympyrän kehittäminen edellyttää Pitäjänmäentien eteläpuolella kasvavan puuston kaatamista, mikä luo väliaikaisen katkoksen liito-oravayhteydelle. Yhteyden toimimista tulevaisuudessa voidaan tukea katutöiden vaihestamisella niin että ylityksen kannalta keskeisiä uusia katupuita päästään istuttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hyppytolpat tukevat liito-oravan liikkumismahdollisuuksia kunnes uudet katupuut ovat saavuttaneet riittävän korkeuden.

Länsi-Haagan aukio

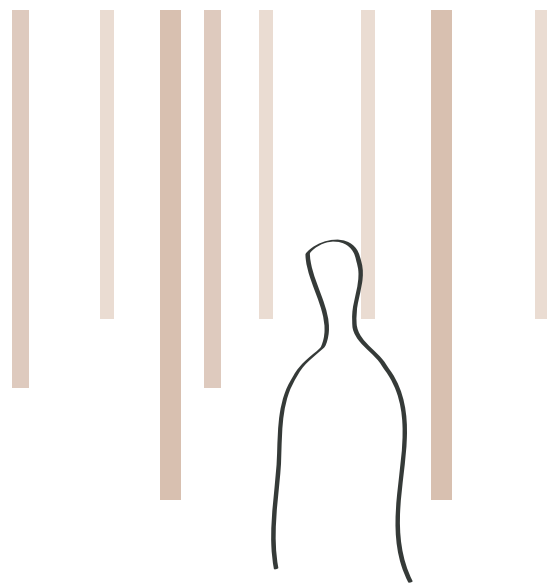
Männyt, koivut, kalliot ja kivenlohkareet

Olevien luonnonelementtien näkyminen ja hyödyntäminen aukion rakenteissa, muotokielessä ja materiaaleissa

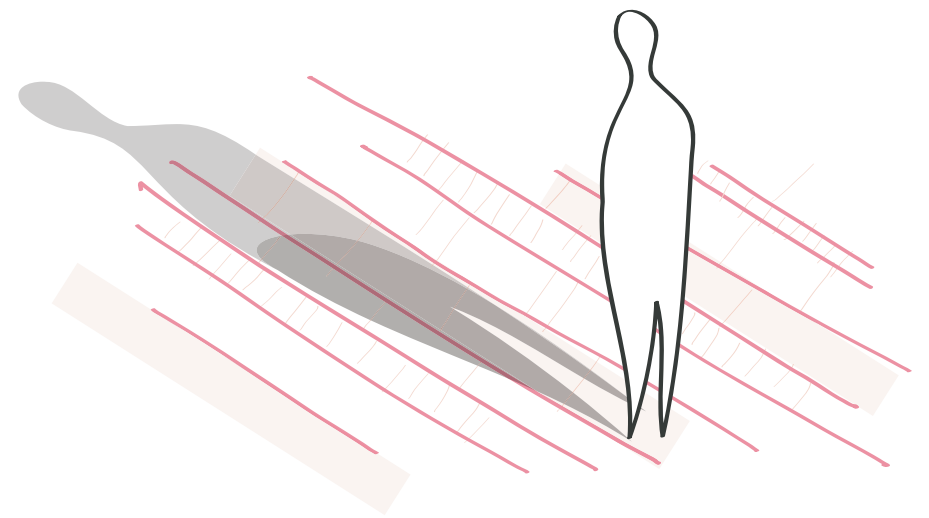
Luonnon ja rakennetun yhteentörmäys – vehreä keidas urbaanin liikenneympäristön keskellä

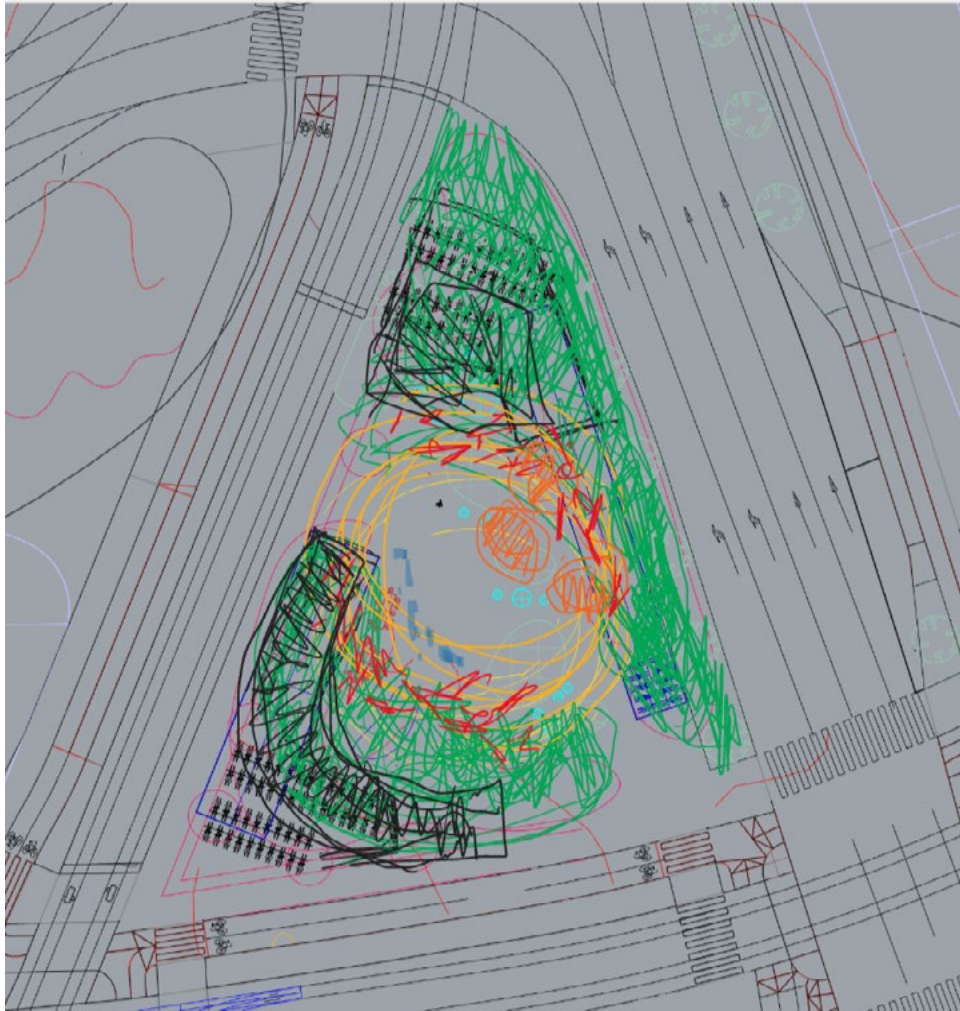
*Kallio –
elementit, materialiteetti, paikallisen kiven käyttö*

Metsä – vertikaali-aiheet

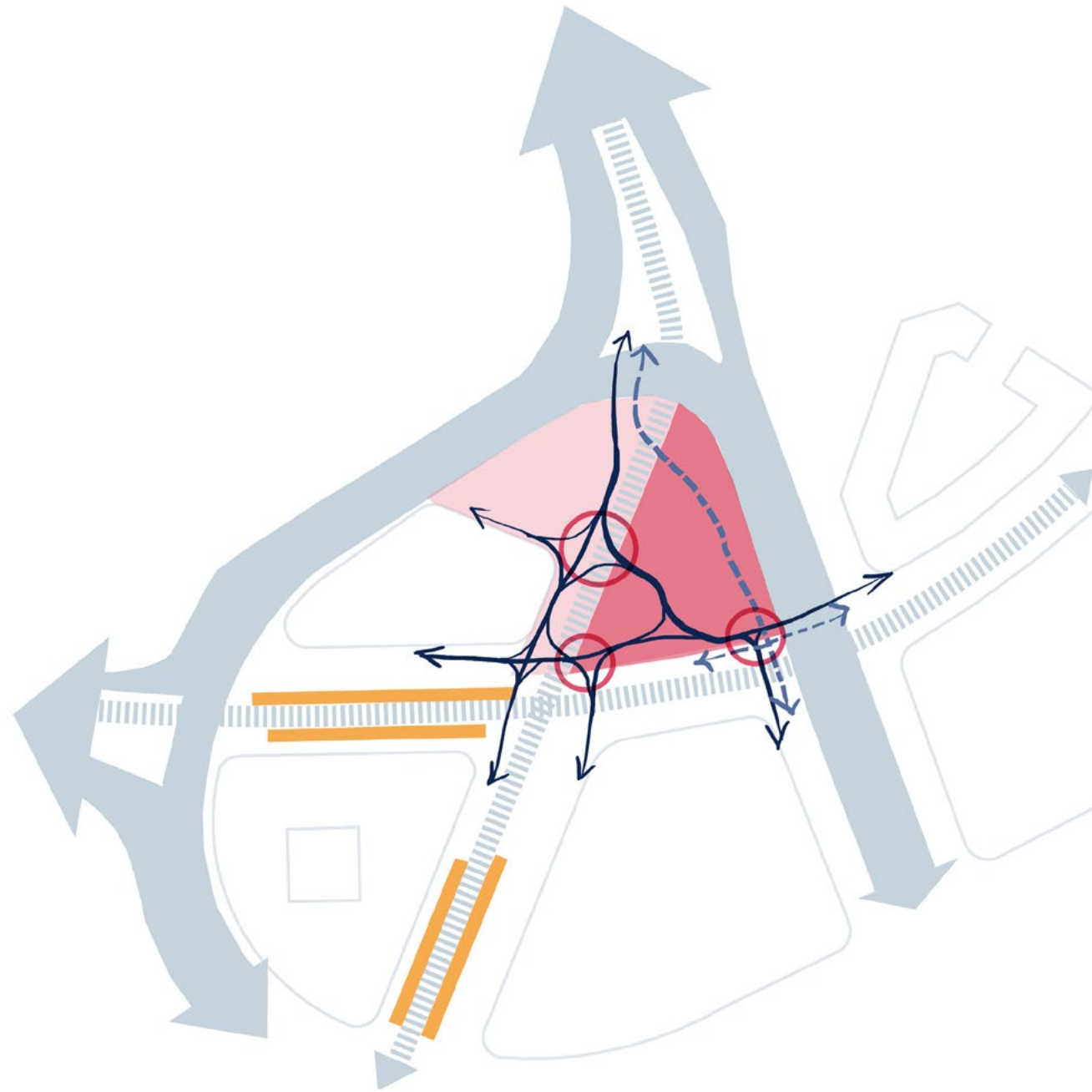

*Kallioperän suuntautuneisuus –
aukion muotokieli*

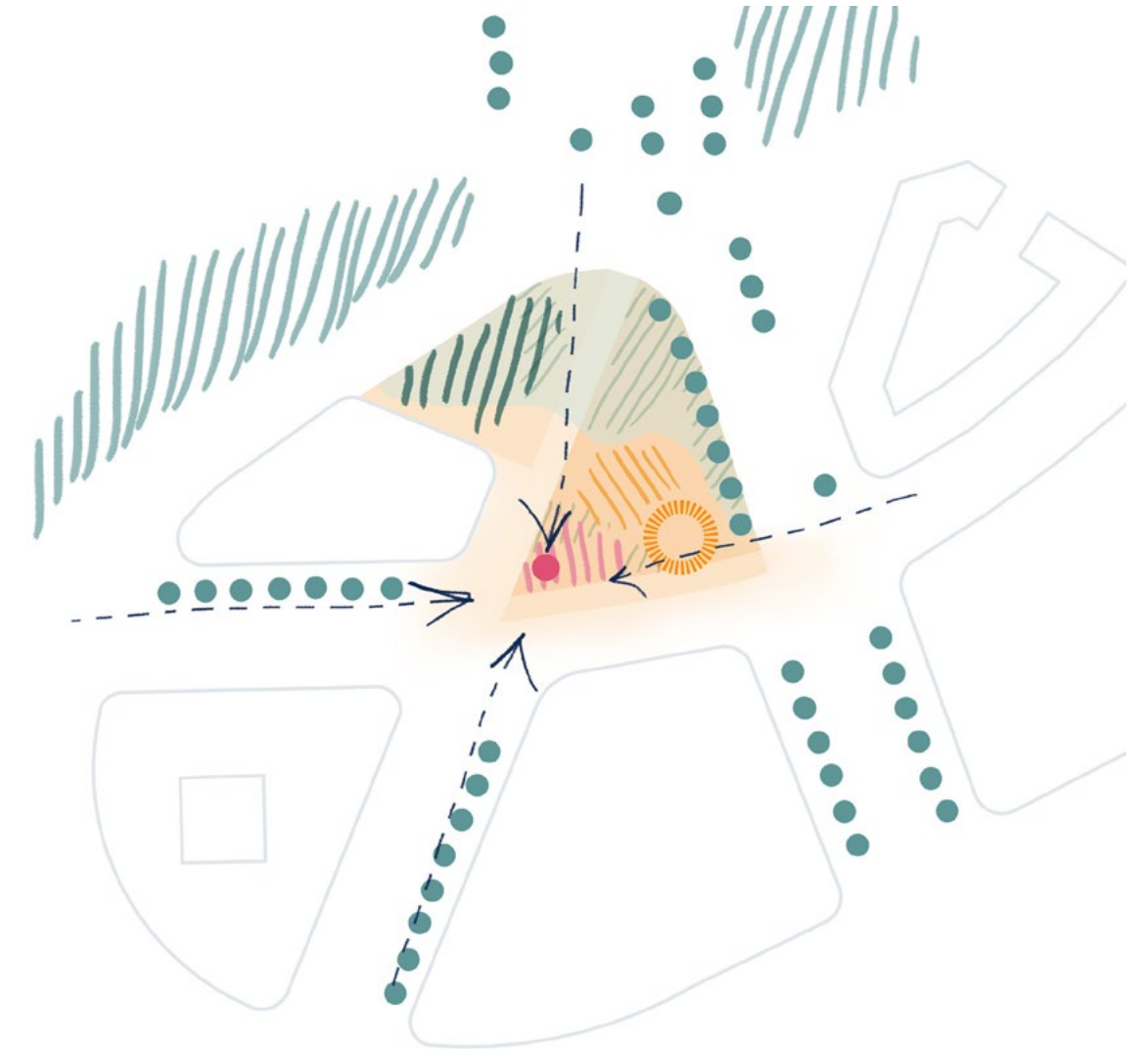
Turvallinen, viihtyisä kotipesä – ihmisille ja kaupunkiluonnolle

*Rakentuu aktiivista toritilaa kehystävistä elementeistä, kuten melulta
ja liikenteeltä suojaa antavasta kasvillisuudesta ja paviljongeista*

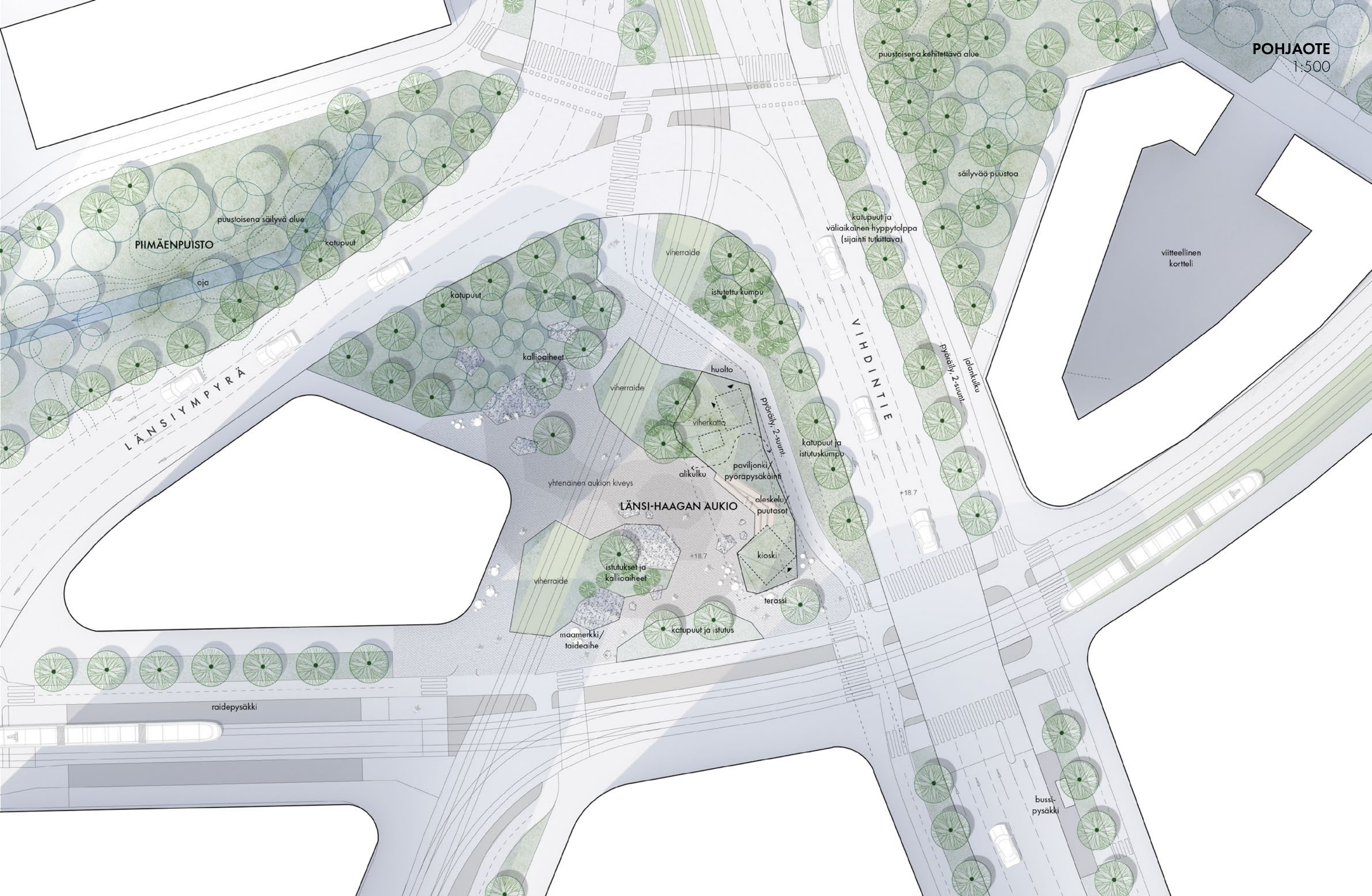
- Länsi-Haagan aukio
- aukiomainen tila
- pikaraidepysäkki
- ajorata
- raide
- jalankulku
- pyöräily
- keskeinen saapuminen/turvallinen kadun ylitys

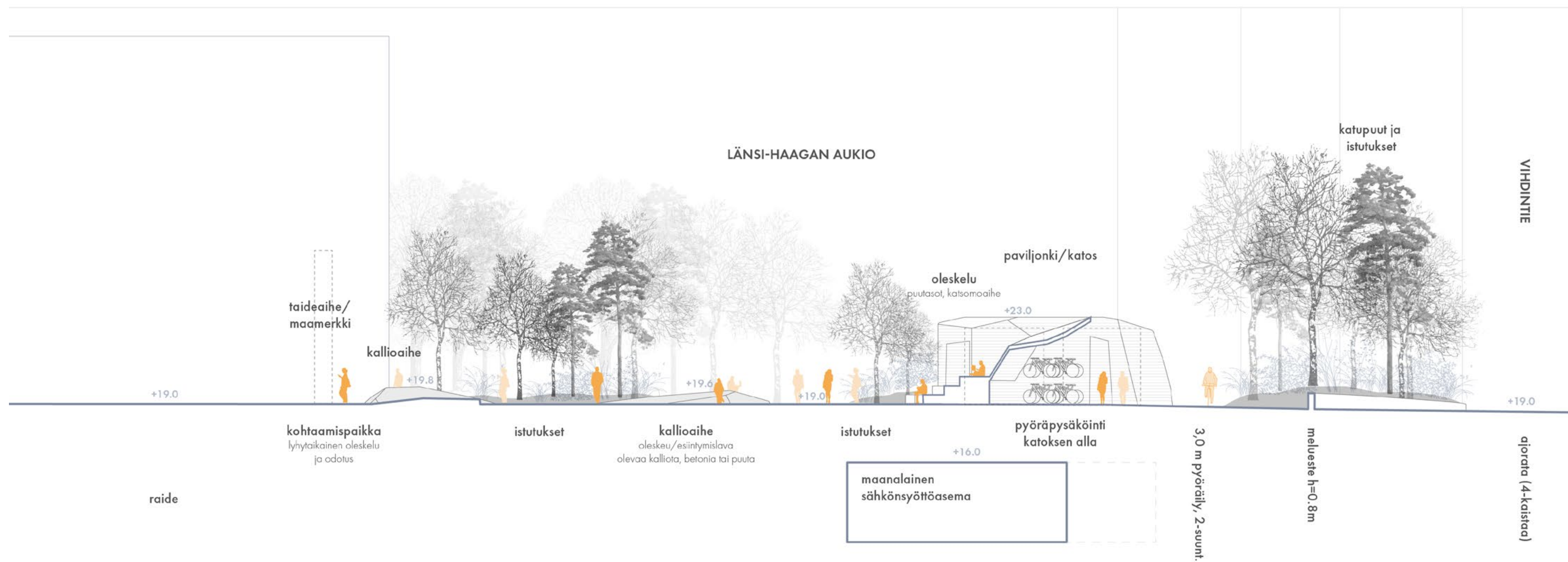
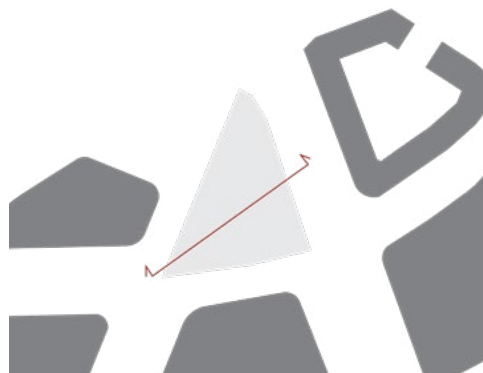
Saapuminen ja yhteydet

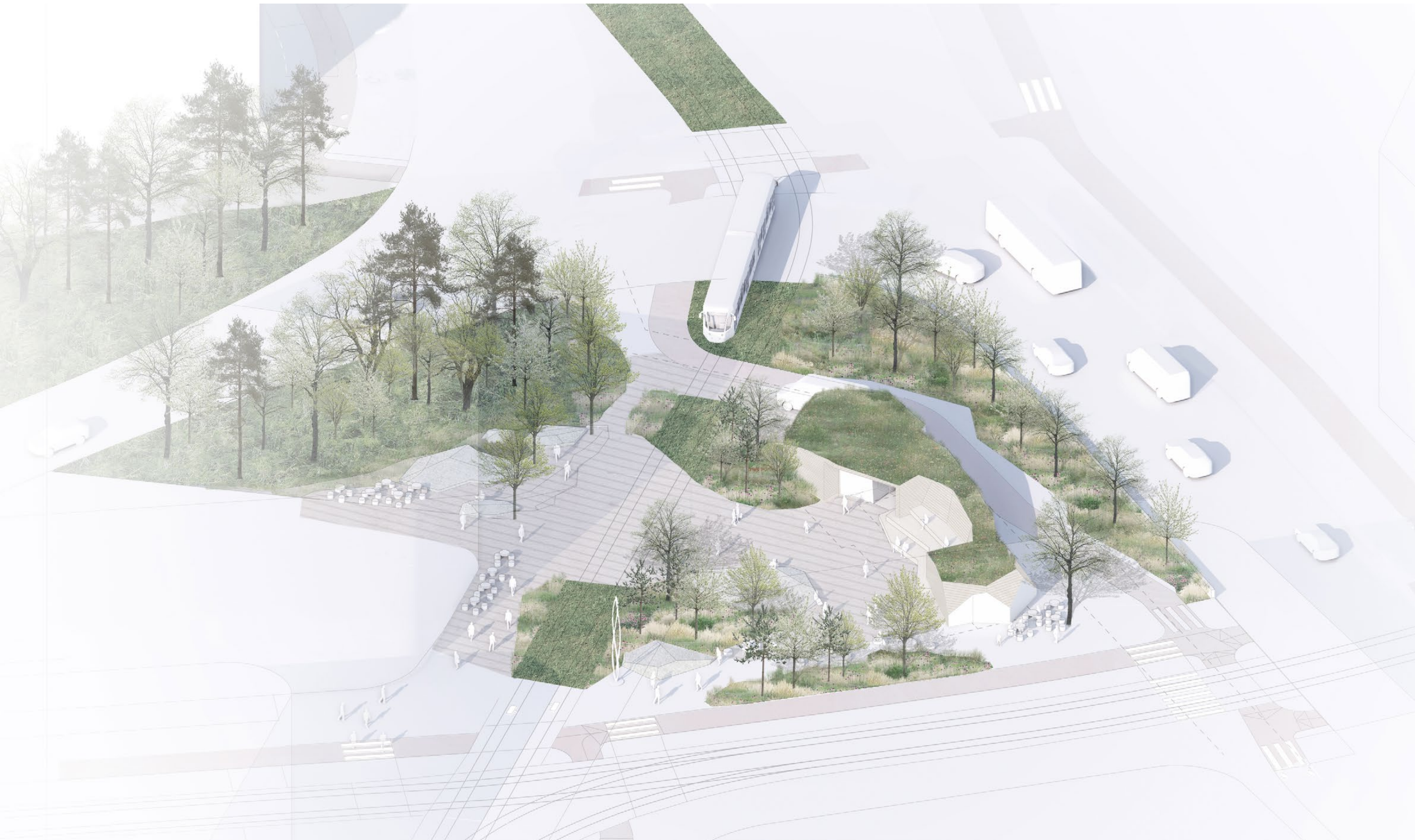

- aukiomainen tila
- palvelu, esim. kioski
- pitkäaikainen oleskelu
- lyhytaikainen oleskelu/odottelu, kohtaamispaikka
- maamerkki/taideaihe
- katupuut
- keskeinen vihervyöhyke
- oleva puusto
- tärkeä näkymä

Tilallisuus ja toiminnot

s.16

*Järnefelt, Eero. 1913. Perhe retkellä, Gaussi
(<https://www.bukowskis.com/fi/auctions/F173/9-eero-jarnefelt-perhe-retkella>)*

<https://www.vastavalo.net/koivikko-koivut-puu-puut-koivikko-697132.html>

<https://arquine.com/obra/la-pequena-finlandia/>

<https://helsinkidesignweek.com/2016/06/14/10-faktaa-loylyn-muotoilusta-jotka-haluat-tietaa/>

<https://en.wikipedia.org/wiki/File:TofukujiGarden1.jpg>

<https://www.competitiononline.com/de/news/ergebnisse/bayerischer-landschaftsarchitektur-preis-2022-449579/prizegroup/bayerischer-landschaftsarchitektur-preis-2022-154754.html>

https://www.vogt-la.com/the_green_novartis_campus

<https://sydvast.se/projekt/norrtaljehamn/>

s.18

Reflecting on icons of 'cute' - Wild Watch | Japan Nature Guides

https://cdn.pixabay.com/photo/2018/03/14/18/45/nest-3225997_1280.jpg

<https://www.nbcenvironment.co.uk/bird-control/nesting-birds/>

MASU PLANNING

KÖYDENPUNOJANKATU 2 A E	HEJREVEJ 43, 4.TH
00180 HELSINKI	DK-2400 COPENHAGEN N
+358 40 4848 106	+45 4261 0066

WWW.MASUPLANNING.COM